

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. IX. An præ omnibus aliis sectis Christianis sola Catholica Religio sit
credibilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

ARTICULUS IX.

An præ omnibus aliis sectis Christianis sola Catholica Religio sit credibilis.

262. **D**ico. Sola præ aliis omnibus sectis Christianis Catholica religio, seu Ecclesia, est evi-

denter credibilis (ex quo sequitur, eam etiam esse evidenter credendam, ut facile potest inferri ex dictis *n. 251.*) ita Catholici omnes. Prob. hæc conclusio, applicando nostræ Ecclesiæ Catholicæ argumenta, quibus ostendimus, fidem Christianam, generaliter sumptam, esse solam veram, & ostendendo, quod, si non prorsus omnia, saltem ferme omnia, præ omnibus sectis Christianorum, tantum nostram religionem, confirmant, nullumque argumentum pro alia quadam secta sola, contra Catholicam Ecclesiam possit afferri.

Primum argumentum sumitur ab auctore fidei Christo. Etsi autem hæretici quoque eum suarum sectarum auctorem clament, tamen imprimis hoc argumentum ad summum commune est, neque contra nos potest afferri: dein hæretici de Christo sæpe ita loquuntur, ut ejus auctoritati multum decedat: certe Luthero displicet vox *Homosios*, imò & nomen Trinitatis: Calvinus ait, utramque Filii naturam Patri Divino esse subjectam, ut videre est apud Bellarminum *tom. 1. præfatione controversiæ 2. à folio 271.* item apud Contzen in *c. 27. Matth. v. 46. q. 2.* referuntur ejusdem hæresiarchæ verba, quibus ait, Christum in cruce voces desperantis emisisse, & reum coram DEI tribunali addituisse, cumque pœnis inferorum luctatum fuisse.

263. Secundum argumentum sunt primi fidei fundatores. Jactant quidem hæretici, se etiam ab Apostolis originem trahere: sed hoc in æternum probare non possunt, quoad eos articulos, in quibus à nobis dissentiunt. Contra nos, partim ex Apostolorum scriptis, partim ex antiquissimis traditionibus, habemus, Apostolos nobiscum sensisse in iis, quæ hæretici damnant, e. g. altaria habuisse, missas celebrasse, cruces erexisse, virginitatem matrimonio prætulisse, ejusque servandæ consilium dedisse, semper, postquam Christo adhæserunt, absque usu matrimonii vixisse.

Quod verò ad alios SS. Patres attinet, fatentur ipsimet adversarii, eos ut plurimum saltem, pro nobis contra ipsos stare: sed illos ut fallibiles contemnunt, adeò, ut Calvinus in *institutionibus*, quando Catholicos impugnât, passim fateatur, se toti antiquitati repugnare, ac sæpe dicat, omnes veteres lapsos esse: & quanquam aliquando Augustinum excipiat, tamen alibi, quando non pro se facit, etiam hunc deserit. videatur Bellarminus *tom. 2. contr. 1. l. 4. c. 9.* Lutherus autem in *libro contra regem Angliæ*, postquam dixit, reges, & principes, dignos non esse, qui solvant corrigiam calceamenti sui, ait etiam, se non magni facere mille Cyprianos, & mille Augustinos, ut habet Bellarminus *tom. 2. contr. 1. l. 4. de*

K 2

notis

ipsi perinde an tantum unum, aut alterum ejus dictum credatur, an omnia: an omnes ejus leges, vel tantum aliquæ ferventur; merito enim infinita veritas vult sibi semper, & universaliter credi: & supremus legislator vult, omnes suas leges servari; cum id velint legislatores etiam inferiores.

261. Prob. 4. Sectæ Christianorum in plurimis sunt sibi oppositæ, nec in scholasticis tantum quæstionibus, sed gravissimis rebus, etiam circa media essentialia ad salutem, e. g. circa baptismum parvulorum, sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ &c. ergo non possunt omnes Christianorum sectæ esse veræ: ergo non omnes nos ducunt ad salutem; quia non omnes nobis suppedicant media necessaria ad salutem: ergo, cum quilibet debeat esse sollicitus de sua salute, non potest licitè quamvis religionem, pro libitu amplecti: sed debet eam eligere, quam prudentius judicat, esse veram, & mediis ad salutem necessariis instructam. Nec quis dicat, media illa obvia esse, & quodvis sufficere; unde enim tam audax assertio, vel à longè minimam probabilitatem potest habere? Certè nec auctoritas, nec ratio ulla suffragatur: sed omnes prudentes, & salutis suæ studiosi, oppositum clamant: & ipse Christus, dum plura præcepta nobis proposuit, ea utique servari voluit. Sed si etiam aliquo modo probabilis hæc assertio esset (quod falsissimum est) cum tamen res hic agatur gravissima, non licet eligere tantum minus probabiliter veram religionem.

Nec licet huc trahere opinionem illam multorum Theologorum, quod possit quis licitè sequi opinionem minus probabilem; nec enim ullo modo probabile est, posse nos sequi religionem minus verosimilem: & expressè damnavit hanc propositionem 4. tam Innocentius XI. *Ab infidelitate excusabitur infidelis, non credens, ductus opinione minus probabili*; nam, cum tantum periculum sit carendi mediis essentialibus, adeoque excidendi sua salute, debet utique quivis, ex lege charitatis erga se ipsum, salutis suæ de mediis securioribus providere: & ob tale, quamvis multò minus periculum, non licet uti materia tantum probabili ad valorem sacramentorum. Accedit, quod, licet ignorantia invincibilis, quando datur, excuset non credentem à peccato infidelitatis, tamen non suppleat defectum mediorum essentialium; unde, si talis incideret in aliquod peccatum, non haberet medium ab eo resurgendi, & periret. Quare quivis debet, ut in aliis gravibus, ita multò magis in hoc gravissimo negotio, non pro libitu statim, quamvis religionem amplecti, sed eam prudenter quarere, quæ vera est: quam DEUS facienti, quod est in se, manifestabit, seu gratiam dabit eam inveniendi.

notis Ecclesie c. 13. Sed hæc impudentia prudentes merito offendit.

Præter SS. Patres Ecclesiam Catholicam illustrarunt milleni doctissimi viri, scriptis eruditissimis innumeris libris, non tantum sacram, sed & profanam doctrinam abundantissimè complexi, quibus parem multitudinem, atque præstantiam, secta nulla opponere poterit. In horum autem, atque etiam SS. Patrum locum, succedere debent apud hæreticos, Lutherus infamis apostata, mulierosus, ebriosus, & spurcus: Calvinus fligmaticus, & vel suis intolerabilis: Zwinglius, ipse etiam sacrilegus, & uxore accepta sacerdotalis calibatus impugnator libidinosus (de quibus vide, si lubet, Florimundum Ramondum *de origine hæresum* l. 2. c. 8. n. 1.) & similis furfuris homunciones, quorum, ut vita, ita & mors horribilis fuit, (de quo vide Bellarminum *tom. 2. controu. 1. l. 4. de notis Ecclesie c. 17* Tannerum *tom. 3. disp. 1. q. 2. n. 102.*) qui non erubuerunt fateri, se à malis genii doctrinam hausisse:

Sanè Zwinglius ipsemet scribit, teste Florimundo *de orig. hæres. l. 2. c. 8. n. 4.* spiritum quendam, quem nesciat, ater, an albus fuerit, sibi apparuisse, ac verba illa Scripturæ: *Hoc est corpus meum*: explicasse, quod eorum sensus tantum sit, ibi significari corpus Christi, vel ibi esse signum aliquod Dominici corporis: non verò dari realem eius præsentiam. Lutherus autem, ut apud eundem Florimundum *l. 1. c. 15. n. 2.* videre est, *libro de Missa angulari* fusè describit disputationem suam cum damone, à quo victus tandem Missam abrogaverit. Idem Lutherus *l. de Missa privata* ait, se plus, quam modium salis cum damone comedisse. Non igitur potest dicere Lutherus cum S. Paulo *1. Corinth. 11. v. 23.* *Ego enim accepi à Domino, quod & tradidi vobis*: sed: *Ego accepi à diabolo, quod tradidi vobis*: cur igitur ei non etiam obijci possit illud D. Augustini. *11. 42. in Joannem*: *Si enim, quod dicis, à diabolo accepisti, & diabolo credidisti, mendax es.* Videatur etiam Gormaz *de virt. Theol. n. 643.* ubi ait, hoc argumento motum Franciscum Walingam Anglum, ad Catholicos transiisse.

264. Tertium argumentum veritatis Catholicae est sanctitas, ac puritas doctrinæ, quæ certè apud hæreticos non invenitur, utpote qui multa rationi naturali, & morum honestati summè contraria tradunt, e. g. mandata DEI esse observatu impossibilia; ex quo sequitur, DEUM esse tyrannum, & innocentes ad infernos ignes detrudere: DEUM esse causam omnis peccati, & proditionis Judæ non minùs, quam conversionis S. Pauli; quod est DEUM sceleratum facere: non dari libertatem humanam, saltem quoad actus supernos &c. Quia autem hunc errorem fundant in prævisione, & decreto DEI, sequitur, etiam non dari libertatem ad actus naturales; nam & hi prævisi, ac prædecreti sunt: igitur nullus est re-

us, qui actus præceptos omittit, & iniuste puniuntur fures, atque latrones.

Ajunt insuper, fidem solam justificare, nullis poenitentis, nullis bonis operibus opus esse, imò opera bona meritis Christi detrachere: quod est dare ansam sceleribus omnibus; nam modò quis audacè credat, se salvandum per merita Christi, quidquid pro libitu agat, non ei nocebit. Sanè mihi nunquam persuadebo, DEUM talem religionem instituisse, quæ homines, alias jam in scelera pronos, quasi magis incitet ad ea, proponendo tale medium, quo facillimè pro gravissimis sceleribus satisfaciant. videatur Tannerus *tom. 3. disp. 1. q. 3. à n. 140.* ubi specialia Lutheri axiomata affert.

Hinc utique non est mirum, factum esse, ut per hæreses istas perversissimus redditus sit populus, qui eas amplexus est, ut ipse Lutherus deplorat; nam in *Postilla domestica Dominica prima adventus* ait: *Mundus ex hac doctrina in dies deterior evadit: quod pessimi demonis opus, & negotium est.* Enimvero videmus, quòd hoc tempore homines sint magis avari, immisericordes, impudici, præcaces, atque deteriores, quàm antea in Patu fuerunt. Idem deplorat Schmidelinus, & alii. Denique Erasmus in *epistola ad Valturium Neocomum an. 1529.* sic scribit: *Circumspice populum istum Evangelicum, & observa, num minus illic indulgetur luxui, libidini, & pecunie, quam faciunt ii, quos detestamini.* Profer mihi, quem istud Evangelium ex comessatore sobriam, ex feroci mansuetum, ex rapaci liberalem, ex maledico benevolam, ex impudico reddiderit verecundum. Ego tibi multos ostendam, qui facti sunt se ipsis deteriores. vide Tannerum *tom. 3. disp. 1. q. 3. à n. 132.* Nec dicant adversarii, etiam inter Catholicos reperiri homines malos; nam sceleribus eorum ansam non dat nostra doctrina: at verò dat sceleribus ansam doctrina hæreticorum, de impossibilitate servandi præcepta, de DEO auctore, & prædestinatore scelerum, de nullitate libertatis humanæ, de superfluitate poenitentiae &c.

265. Quartum argumentum de propagatione veræ religionis pugnat quidem pro Catholicis: at neutiquam pro hæreticis, præsertim modernis; nam nostra religio adhuc omnia illa difficilia credit, & imperat, quæ gentibus difficilem amplexionem Christianismi faciebant. At hæretici, nostri præsertim temporis, sensui plurimum indulgent, & libidini favent: jejunia, & quidquid carni asperum est, tollunt: confessionem sacramentalem abrogant: bona Ecclesiastica laicis tribuunt: sacerdotibus sæculari potestati subiiciunt: solius fidei sufficientiam ubique declamant: econtrà docent, opera bona esse inutilia, quin imò aliquando etiam noxia: ulterius leges Divinas impossibiles observatu dicunt, adeoque legum Divinarum, & Ecclesiasticarum, sæpe etiam civilium, vim enervant; hinc sanè minimè mirum, & adhuc minùs miraculum est, homines ad vitia pronos, hanc

viven-

vivendi licentiam fuisse amplexos; præsertim, cum hæretici non gentiles, adhuc magis liberos, ad suam sectam trahant, sed tantum Catholicos pervertant, quemadmodum antiquissimus Tertullianus l. 1. de præscriptionibus adversus hæreticos c. 42. vel versu 272. jam de sui temporis sectariis notavit, sic scribens: *De verbi autem administratione quid dicam? cum hoc sit negotium illis, non ethnicos convertendi, sed nostros evertendi. . . . nostra suffodiunt, ut sua adificent.*

Attamen his omnibus malis mediis adhibitis, nec à longè ulla hæresis se in tantum propagare potuit, in quantum fides Catholica, quæ per omnem orbem latissimè propagata est: certè adhuc in omni orbis regione, & omnibus quatuor partibus ejus, reperire est Catholicos plurimos: imò ultimis hæc sæculis, in Indiis, Japonibus, Sinis, innumeris populis est prædicata, atque recepta à millionibus hominum, aded, ut quis Catholicus dicere queat cum S. Augustino l. de utilitate credendi c. 14. *Nullis me video credidisse, nisi populorum, atque gentium confirmata opinioni, ac fama admodum celeberrima.*

266. E contra hæretici vix pauculos habent, qui iis adherent, nec aded solliciti sunt de animarum salute, apud Indos procuranda, quam de opibus inde evehendis. In nostra quoque Europa qualibet hæresis modicum terræ spatium occupat: id ipse Lutherus in colloquio Islebii de ultimo die, folio 40 s. apud Tannerum. tom. 3. disp. 1. q. 3. v. 189. fateatur de secta sua, cum ait: *Quid autem hoc sibi velle putas, quod nostrum Evangelium in angulis prædicatur? quo pertinere censes, quod tota Asia, & Africa Evangelio carent? & in Europa, in Græcia, Italia, Hungaria, Hispania, Gallia, Anglia, & Polonia, nullum Evangelium prædicatur?* Sanè Ecclesia vera debet, universalis, seu Catholica esse, hoc est, amplissimè diffusa; hæc enim est nota, quam Concilium Nicænum in Symbolo ei assignavit: & ex illo Psal. 2. v. 8. eruitur: *Dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ:* igitur hæretica secta nulla est vera Ecclesia. Dicamus igitur adversariis, quod S. Augustinus l. 4. de symbolo ad catechumenos c. 13. (vel quisquis est auctor ejus libri teste Bellarmino ac scriptor. Ecclesiast. pii, & docti, ac Augustini ingenio non indigni) dicamus, inquam: *Audite hæretici, quid scriptum sit: Oportebat Christum pati, & resurgere à mortuis, & prædicari in nomine ejus penitentiam, & remissionem peccatorum per omnes gentes. Omnes gentes totus mundus est: Ecclesia totum possidet, quod à viro suo accepit in dote: quæcumque congregatio cujuslibet hæresis in angulis sedet, concubina est, non matrona.*

267. Quintum argumentum desumitur ex fortitudine martyrum. Quamvis autem hæretici dicant, antiquæ Ecclesiæ martyres pro sua fide mortuos esse, id tamen est falsum; ostendant enim, qui martyres

vitam dederint, pro impossibilitate servandi legem Divinam, vel negatione libertatis humanæ: vel qui saltem ista crediderint. Nos autem ex Apostolicis scriptis probamus, e. g. SS. Apostolos libertatem, & Divinorum præceptorum possibilitatem docuisse; dum ad ea liberè implenda nos sæpe hortantur, propositis etiam gravissimis pœnis. Copiosius autem ex primorum SS. Patrum, & martyrum scriptis, Catholica dogmata ostendimus, & quidem ea, in quibus ab hæreticis disconvenimus: sanè à SS. Patribus, etiam primis, & pro fide occisis, ista asserta videre, passim licet apud Bellarminum, aliisque polemicis Theologos.

Accedunt antiquissimæ traditiones, quæ adhuc probant, dari altare, in quo S. Petrus Missam celebravit: & sedem S. Stephani Papæ, & M. in qua inter Missarum solemnias est occisus: quin statim sub primas persecutiones, martyrum priorum corpora, alii posteriores honorabant, eorumque intercessionem invocabant, ut S. Emerentiana S. Agnetem, S. Lucia S. Agatham: sed & plurimi alii ad martyrum tumbas constanter orarunt. Dein utique SS. Martyres se liberos crediderunt, & mandato Divino possibili obstrictos, ad fidem fortiter propugnandam, dum lapsos, hoc est, fidem negantes, tam gravibus pœnis afficiebant Episcopi, & ipsi postea martyres? Sed quid dicent adversarii de tot millenis, qui in Japonia præsertim, sanguinem pro fide, quam à S. Xaverio primitus hauserant, dederunt? Certè parvuli, scemina, virgines, senes, cum summa hilaritate, ad roges, & ignes, properarunt, & potius timuerunt, ne servarentur, quam ne occiderentur. Etsi autem eos necdum Ecclesia, sua definitione, martyres colendos proposuerit, tamen ad fidem humanam certissimam, de eorum martyrio habendam, nihil deest: cumque ab adversariis Ecclesiæ definitio non curetur, hæc certitudo humana ab ipsis nequit contemni.

268. Nec dicant adversarii, se quoque habere aliquos pro suis sectis martyres; etsi enim pauculos monstrarent, obstinatos etiam in morte sectarios, certè longè cedere deberent innumerabilibus, quos Japonia sola suppeditat. Accedit, hæreticos, præsertim Lutheranos, vix unum, aut alterum posse monstrare: quos autem Donatistas, (qui jam evanuerunt) Anabaptistas, vel Adamitas proferunt, quamvis plures, quam Lutherani, ac Calvinistas fuerint, tamen respectu Catholicorum fuere paucissimi: & insuper fuere homines sordidissimi, pervicacissimi, & penitus desperati: ut de Donatistis habetur ex S. Augustino, de reliquis ex posteriorum, & synchronorum scriptorum monumentis, quibus proin merito applices illud: *Martyres non facit pœna, sed causa:* quod desumptum est ex S. Augustino. enarratione in psal. 34. concione 2. sub initium dicente: *Sed quoniam multi hic patiuntur, & pro peccatis, & pro sceleribus suis, magnâ vigilantia discernenda est*

est causa, non pœna; sceleratus enim potest habere martyris similem pœnam, sed tamen dissimilem causam. & illud S. Cypriani l. de unitate Ecclesie: Ardeant licet flammis, & ignibus traditi, vel objecti bestiis, animas suas ponant: non erit illa fidei corona, sed pœna perfidia: nec religiosa virtutis exitus gloriosus, sed desperationis interitus: occidat talis potest, coronari non potest.

ARTICULUS X.

Ulteriores Probationes hujus Conclusionis.

269. **P**robatur eadem nostra Catholica religio ex miraculis hoc modo. Inprimis hæretici non possunt asserere ullum miraculum pro sua doctrina, nisi qualia dedimus à n. 91. Quamquam enim referatur à Centuriatoribus Magdeburgensibus ex Socrate apud Bellarminum tom. 2. controu. 1. l. 4. de notis Ecclesie c. 14. Paulum Episcopum Novatianum fecisse miraculum: certè illud non fuit ullo modo pro hæresi, sed pro fide Catholica: nec Episcopus hæreticus id fecit, verum duntaxat ad ejus & aliorum, non invocationem, sed præsentiam, id fecit DEUS; nam, ut loco citato Bellarminus recenset, res ita se habuit. Judæus, jam ante à Catholico baptizatus, intra se irridebat baptismum, & à Paulo, infcio prioris baptismi recepti, petiit denuo baptizari: sed mox unda baptismi evanuit: quo DEUS non voluit, sectam Novati confirmare: sed baptismum, prius à Catholicis dato, reverentiam conciliare.

At verò Catholicorum miracula infinita sunt, ut per omnia sæcula monstrat Bellarminus loc. cit. eaque plurima facta sunt in contestationem eorum dogmatum, in quibus ab hæreticis dissentimus: scilicet facta sunt per invocationem Beatissimæ Virginis, & Sanctorum, ad loca sacris imaginibus celebria, per reliquias sacras, ut SS. Gervasii, & Protasii, teste Augustino in confess. l. 9. c. 7. atque etiam S. Stephani primi martyris, teste eodem l. 22. de civitate DEI c. 8. rursus per usum aquæ benedictæ, vel ceræ: item in contestationem præsentiae realis Christi in Eucharistia: quale primum hisce annis, ipso Theophoriæ festo, Parisiis factum est, ut tota Gallia novit. Facta sunt item miracula ista per viros Sanctos, qui certissimè à sectariorum doctrina abhorruere, ut per S. Antonium Patavinum, S. Xaverium, qui complures mortuos resuscitaverunt in vita, & post mortem. Et talia prodigia adhuc fiunt in Ecclesia Catholica, ut negari non potest, nisi ab iis, qui omnem fidem hominibus abnegant.

270. Septimum argumentum desumitur ex dono prophetiæ, quod plurimis Catholicis fuit collatum, & adhuc in quibusdam perseverat: & nisi quis sine fronte velit negare omnem fidem historiis de Sanctorum

vita conscriptis, ut SS. Benedicti, Bernardi, Francisci, Dominici, & Francisci Xaverii, debet planè fateri, eos occultissima, & soli DEO per se cognoscibilia, Divina illustratione prænovisse. Certè teste S. Gregorio l. 2. dialog. c. 15. S. Benedictus (cujus vitam monasticam sectarii minime approbant) Totilam regem, sub aliena veste latentem, statim agnovit, eique plurima in vita, & ipsam mortem prædixit, eventu secuto. Plura narrat Bellarminus tom. 2. controu. 1. l. 4. de notis Ecclesie c. 15.

At quid unquam veri, DEO soli cognoscibilis, & dæmonum notitiam supergressi, ullus hæreticus prædicare potuit? Lutherus temerè sibi spiritum propheticum arrogavit: sed impostorem se prodidit. Videatur Bellarminus loc. modo citato, Tannerus tom. 3. disp. 1. q. 2. à n. 86. ubi scribit, Lutherum prædixisse, quòd post duos annos, à prædicatione novo Evangelio, futurum sit, ut evanescant Papa, & Cardinales, Episcopi, monachi: & tamen ipsemet, adhuc viginti, & duos annos posthæc superstes, vidit omnes illos adhuc vigere. Celebris est etiam ejus propheta de se loquentis: *Pestis eram vivens: moriens eromors tua Papa*: & tamen jam dudum ipse computruit, florente adhuc Apostolica Sede, & Successoribus Petri. Similia plura vide apud Tannerum loc. cit.

271. Tanner tandem conclusio ex notis Ecclesie, quas varii varias assignant: & quidam hætenus allata argumenta etiam notis Ecclesie connumerant: sed mihi visum est, tantum quatuor illas expendere, quæ in Symbolo Nicæno assignantur, quo profitemur nos credere, *unam, sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam*: hæc scilicet prædicata competere debent veræ Ecclesie.

Et inprimis Ecclesiam nostram sanctam esse, patet à n. 232. econtra hæreticorum minime sanctam esse, patet à n. 264. Catholicam eam etiam esse, seu universalem, probatum est à n. 265. Addo hic tantum, peculiari etiam DEI providentia, factum nobis esse proprium nomen *Catholici* præ omnibus hæreticis, ut advertit D. Augustinus, cujus textum dabimus n. 276. Siqui hæretici hoc nomen *Catholici*, non ratione diffusionis suæ doctrinæ (quod nulla verisimilitudine possunt) sed ex aliis capitibus sibi arrogare velint, respondebimus id, quod S. Augustinus cuidam Rogatistæ (orti hi erant ex Donatistis) epist. 48. ante medium respondet. *Acutum autem aliquid videris dicere, cum Catholica nomen non ex totius orbis communionem interpretaris sed ex observatione præceptorum omnium Divinorum, atque omnium sacramentorum, quasi nos etiam (si fortè hinc sit appellata Catholica; quod totum veraciter teneat, cujus veritatis nonnullæ particule, etiam in diversis inveniuntur hæresibus) hujus nominis testimonio nitamur, ad demonstrandam Ecclesiam in omnibus gentibus, & non promissis DEI, tam multis, tamque manifestis oraculis ipsius veritatis. Sed nempe hoc est totum, quod nobis per-*